

Κατάρτιση Δασολογίου και έργα Α.Π.Ε. σε δάση και δασικές εκτάσεις

Δρ. Δημήτρης Παλάσκας

Ημερίδα προς τιμήν του αείμνηστου
Καθηγητή Νικ. Στάμου

Διοργάνωση: Σύλλογος Φίλων Δάσους Πετρουλίου

Πετρούλι, 5 Ιουνίου 2012

Αντί εισαγωγής

Η δασοπονία σε συνθήκες οικονομικής κρίσης:

1. Δασοπονία = παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών από τα δασικά οικοσυστήματα με βάση τους οικονομικούς περιορισμούς και κανόνες
2. Οικονομική κρίση : ανάγκη για (ταχεία) ανάκαμψη / ανάπτυξη / στήριξη οικονομικά ασθενέστερων (π.χ. επενδύσεις, ανάγκες θέρμανσης)
3. Η προστασία του περιβάλλοντος (δασική και περιβαλλοντική νομοθεσία) σε συνθήκες έκτακτης ανάγκης

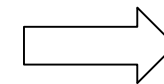
→ Τα δασικά οικοσυστήματα ως αποθεματικό έκτακτων αναγκών

Αρχές δασοπονίας:

1. Διηνέκεια των καρπώσεων, περιλαμβανομένων των παρεχόμενων υπηρεσιών / λειτουργιών
2. Σταθερότητα στην παραγωγή αγαθών / υπηρεσιών
3. Οικονομική αρχή
4. Μέγιστη κοινωφέλεια

Διαχρονικά και σύγχρονα παραδείγματα:

1. Κτηνοτροφία και δασικά οικοσυστήματα
2. Τα έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) σε δάση και δασικές εκτάσεις

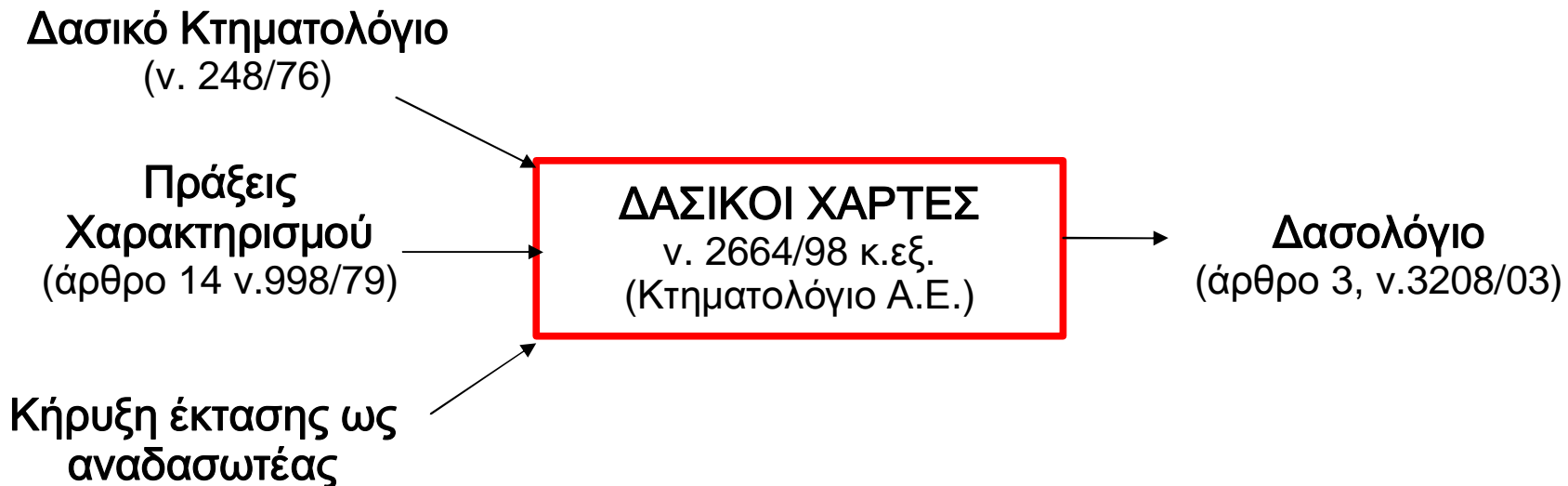

Ορισμός δάσους και δασικής έκτασης

“Δάση και δασικές εκτάσεις”...

Σκέψεις προς προβληματισμό:

1. Είναι επιστημονικά ορθός ή/και αναγκαίος ο διαχωρισμός “δάσους” και “δασικής έκτασης” (αδιάσπαστο του οικοσυστήματος); [βλ. και απόψεις Ν.Στάμου]
2. Παρεμποδίζει ο χαρακτηρισμός μιας έκτασης ως δάσους/δασικής την άσκηση άλλων δραστηριοτήτων (π.χ. κτηνοτροφία, έργα Α.Π.Ε.);
3. Προαπαιτείται ο καθορισμός (οριοθέτηση) των δασών / δασικών εκτάσεων;
4. Με ποια εργαλεία γίνεται σήμερα ή προβλέπεται μελλοντικά η οριοθέτηση των εκτάσεων αυτών;
5. Τι πόροι απαιτούνται (χρόνος, χρήμα) για τον σκοπό αυτό;
6. Ποιες άλλες πληροφορίες για το δασικό χώρο είναι απαραίτητες για την επιστημονικά ορθή χωροθέτηση δραστηριοτήτων με παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος;

Οι Δασικοί Χάρτες

1. Προϋπόθεση για τις μελέτες κτηματογράφησης του Εθν.Κτηματολογίου
2. Αναμένεται σύνταξη Δασικών Χαρτών για το σύνολο της χώρας μέχρι το **2016**
3. Συνολικός προϋπολογισμός έργου: **136,8 εκ. ευρώ** (χωρίς να λαμβάνονται υπόψιν τυχόν εκπτώσεις των Αναδόχων)
4. Αναρτήσεις σε 28 ΟΤΑ μέχρι σήμερα, εκ των οποίων κύρωση σε 7

ΟΤΑ με κυρωμένους Δασικούς Χάρτες: Λεχαινών, Ανθείας, Ξεριά, Ν. Πεντέλης, Πεντέλης, Μαραθώνα, Κεφαλαρίου

ΥΠΟ ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΡΓΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΔΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΤΩΝ							
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΔΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΤΩΝ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)	ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ	ΠΛΗΡΩΜΕΣ 2012 (€)	ΠΛΗΡΩΜΕΣ 2013 (€)	ΠΛΗΡΩΜΕΣ 2014 (€)	ΠΛΗΡΩΜΕΣ 2015 (€)	ΠΛΗΡΩΜΕΣ 2016 (€)
Υπόλοιπο Αττικής (FOREST_MAP_10)	1.720.873,67	Προκηρύχθηκε	1.032.524,20	688.349,47			
Δασικοί Χάρτες ΕΣΠΑ (FOREST_MAP_Δ4)	37.000.000,00	Προκηρύχθηκε	6.488.721,32	12.175.934,52	18.335.344,16		
268 <u>περιαστικές</u> περιοχές (FOREST_MAP_Δ5)	1.676.455,08	Προκηρύχθηκε	0,00	335.291,02	1.005.873,05	335.291,02	
10 Νομοί με αναδασμούς (FOREST_MAP_Δ6)	31.421.658,40	Προκηρύχθηκε	0,00	6.284.331,68	18.852.995,04	6.284.331,68	
ΣΥΝΟΛΟ:	71.818.987,15		7.521.245,52	19.483.906,68	38.194.212,25	6.619.622,70	0,00

+ νέος διαγωνισμός 65.000.000 ευρώ εντός του 2012 (FOREST_MAP_Δ7?)

Πρόοδος κατάρτισης Δασικών Χαρτών (2012)

“*Νομικά κενά*” σε περιοχές που καλύπτονται από Δασικούς Χάρτες (ανάρτηση / κύρωση):

1. ΔΕΝ γίνεται διάκριση μεταξύ δάσους ή δασικής έκτασης
2. Δεν εφαρμόζεται πια η διαδικασία του άρθρου 14
3. Μέχρι την κατάρτιση του δασολογίου προβλέπεται νέα διαδικασία με αρμόδιο το Τεχν.Συμβούλιο Δασών
4. Καμία πληροφορία για τις λειτουργίες των δασών / δασικών εκτάσεων (άρθρο 4)

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΚΥΡΩΜΕΝΟΥΣ ΔΑΣΙΚΟΥΣ ΧΑΡΤΕΣ
- ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΑΝΑΡΤΗΘΕΝΤΕΣ ΔΑΣΙΚΟΥΣ ΧΑΡΤΕΣ
- ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΟΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΙ ΔΑΣΙΚΟΙ ΧΑΡΤΕΣ
- ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΟΠΟΥ ΟΙ ΔΑΣΙΚΟΙ ΧΑΡΤΕΣ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
- ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΔΑΣΙΚΟΥΣ ΧΑΡΤΕΣ ΥΠΟ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ
- ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Επιτρεπτές επεμβάσεις σε δάση και δασικές εκτάσεις

---

1. Νόμος **998/79** (Κεφάλαιο Έκτο, άρθρα 45-61 όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν)
2. Νόμος **1734/87**, άρθρο 13.

Κριτήρια (στα οποία βασίζεται και η νομολογία του ΣΤΕ):

1. Το ιδιοκτησιακό καθεστώς της έκτασης (δημόσια δάση/δασικές εκτάσεις και μη)
2. Το εάν η έκταση είναι δάσος ή δασική
3. Η ταξινόμηση σύμφωνα με το άρθρο 4 ν. 998/79 (ως προς τη λειτουργία ή ωφελιμότητα και ως προς τη θέση σε σχέση με χώρους ανθρώπινης δραστηριότητας)

Το Δασολόγιο προβλέπεται να περιλαμβάνει το σύνολο των παραπάνω πληροφοριών και επιπλέον πληροφορίες σχετικά με το ποσοστό δασοκάλυψης και τη σύνθεση των ειδών, στοιχεία που αφενός μεν προϋποτίθενται για το χαρακτηρισμό μιας έκτασης και αφετέρου υποδεικνύουν εκτάσεις με οριακό χαρακτήρα

Οι Πράξεις Χαρακτηρισμού, αν και αποτελούν εξατομικευμένη χρονοβόρα και δαπανηρή διαδικασία (για τη Διοίκηση και τον πολίτη) περιλαμβάνουν το σύνολο των απαιτούμενων πληροφοριών, πλην της εξέτασης του ιδιοκτησιακού καθεστώτος (τεκμήριο δημοσίου για δασικές εκτάσεις, πλην εξαιρέσεων)

Επιτρεπτές επεμβάσεις σε δημόσια δάση:

- Εγκαταστάσεις ορειβασίας και χειμερινού αθλητισμού
- Συνοδευτικά αυτών περίπτερα ή ξενώνες
- Μεταλλευτικές και λατομικές εργασίες

Επιτρέπονται επίσης δημόσια έργα υποδομής:

στρατιωτικά και οχυρωματικά έργα, διανοίξεις δημοσίων οδών, έργα για μεταφορά φυσικού αερίου και πετρελαϊκών προϊόντων, έργα ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε. και δίκτυα σύνδεσης με το Σύστημα

Για όλες τις επεμβάσεις καταβάλλεται το **αντάλλαγμα χρήσης: 534,38 ευρώ/στρ** (τιμές 2011Γ).
Καταβάλλεται υπέρ ΚΦ Δασών Πράσινου Ταμείου ή υπέρ του Κ/Π

Κόστος / εγγύηση αποκατάστασης ; (π.χ. απομάκρυνση “κουφαριών” ανεμογεννητριών σε 20 χρόνια)

Επιτρεπτές επεμβάσεις σε δημόσιες και δημοτικές δασικές εκτάσεις:

- Για αγροτική εκμετάλλευση
- Για οικιστική αξιοποίηση
- Για σταβλικές εγκαταστάσεις, γεωτρήσεις κλπ (“*από τις πλέον άγονες*”)

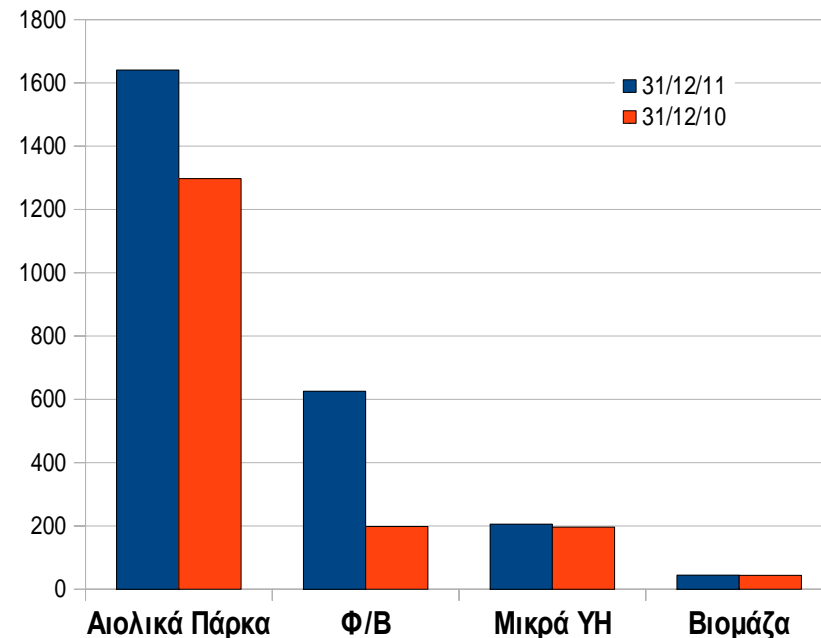
Για την κατασκευή:

- κατασκηνώσεων
- χιονοδρομικών κέντρων
- ορειβατικών καταφυγίων
- αθλητικών εγκαταστάσεων
- σχολικών κτιρίων
- δημοτικών καταστημάτων
- σωφρονιστικών ιδρυμάτων
- νοσοκομείων
- ιερών μονών και ναών
- νεκροταφείων
- τυροκομείων
- σφαγείων
- ιχθυοτροφείων
- υδροτριβίων
- χώρων απόθεσης απορριμμάτων κ.λπ.

--> **προϋπόθεση:** οι δασικές εκτάσεις να μην έχουν κηρυχθεί **αναδασωτές** και να μην έχουν **προστατευτικό** χαρακτήρα

Η περίπτωση των έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.)

1. Εκρηκτική αύξηση τα τελευταία χρόνια και αυξημένο ενδιαφέρον για επενδύσεις (“πράσινη οικονομία”)
2. Εξασφαλισμένες και ικανοποιητικές αποδόσεις, υπό τον όρο εξασφαλισμένης υψηλής τιμής της KWh και μακροχρόνιας σύμβασης με ΔΕΗ
3. Δημιουργία θέσεων εργασίας στις μονάδες παραγωγής εξοπλισμού, καθώς και στη μελέτη / κατασκευή ή τοποθέτηση

Κατηγορία ΑΠΕ	Σε λειτουργία (MW)		Άδεια παραγωγής	
	31/12/11	31/12/10	31/12/11 %	
Αιολικά Πάρκα	1640,46	1297,6	20569	79%
Φ/Β	625,57	198,3	3290	13%
Μικρά ΥΗ	205,63	196,3	961	4%
Βιομάζα	44,53	44	410	2%
Λοιπά	0	0	941	4%
Σύνολο	2516,19	1736,2	26171	100%

Φ/Β: 82,4% μονάδες >100 KW

Πηγή:

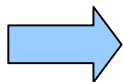
-> Οι αιτήσεις για τα αιολικά φτάνουν τα **67GW**

Η διαδικασία αδειοδότησης για τα έργα Α.Π.Ε. (ν.3851/2010)

---

1. Διαδικασία άρθρου 14 ν.998/79 (έκδοση Πράξης Χαρακτηρισμού) κατά προτεραιότητα (1 μήνας από την υποβολή της αίτησης)
2. Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων με τη δημοσίευση της Πράξης Χαρακτηρισμού (δεν απαιτείται η τελεσιδικία)
3. Σε περίπτωση δασικής έκτασης, τα προβλεπόμενα από την απόφαση έγκρισης επέμβασης ενσωματώνονται στην απόφαση Ε.Π.Ο.
4. Στη Μ.Π.Ε. θα πρέπει να προβλέπεται σε κάθε περίπτωση η προστασία στοιχείων του δασικού περιβάλλοντος ακόμα και αν η έκταση δεν χαρακτηριστεί ως δασική
5. Στις δασικές εκτάσεις απαιτείται η εξασφάλιση δικαιώματος αποκλειστικής χρήσης ή μίσθωσης της έκτασης
6. Εξέταση των αντιρρήσεων από τις Ε.Ε.Δ.Α. κατά προτεραιότητα*, όταν πρόκειται για μεγάλες** επενδύσεις (ν. 4042/2012, άρθρο 53, παρ.2).

* στην πρώτη συνεδρίαση μετά την ημερομηνία υποβολής των αντιρρήσεων

** εκκρεμεί η ΚΥΑ για τις προϋποθέσεις υπαγωγής επενδύσεων στην εν λόγω ρύθμιση

Πράσινη Οικονομία: Επενδύσεις Α.Π.Ε. vs Δασικές Επενδύσεις

Κριτήρια:

IRR: εσωτερικό επιτόκιο (%)

NPV: καθαρή παρούσα αξία (σε ευρώ)

PBP: χρόνος επαναπόκτησης κεφαλαίου (έτη)

Άλλα κριτήρια:

+ ευαισθησία σε μεταβολές δεδομένων / παραδοχές*

+ επίδραση στην απασχόληση (ένταση κεφαλαίου / εργασίας)

*τιμή ηλεκτρικής ενέργειας, επιδότηση εγκατάστασης, κόστος εξοπλισμού

Υπάρχουν ένθερμοι υποστηρικτές και πολέμιοι ιδίως των *μεγάλων επενδύσεων* σε αιολικά και φωτοβολταϊκά πάρκα (κίνδυνος δημιουργίας βιομηχανικού τοπίου σε περιοχές απaráμιλλου φυσικού κάλλους)

π.χ. βλ. άρθρο του δρ. Βαγγέλη Μπούρμπου “Η αιολική ενέργεια και το περιβάλλον στην Κρήτη” στο

<http://www.voreioaigaiosos.gr/crete-wind-power/>
(αρχική δημοσίευση: Χανιώτικα Νέα, 19-5-2012)

Περιφέρεια / Ζώνη	IRR	
	> 100kW	<= 100kW
Βορείου Αιγαίου	21,9%	30,5%
Νοτίου Αιγαίου	19,1%	27,6%
Κρήτης	17,8%	26,1%
Πελοποννήσου	16,8%	25,1%
Δυτικής Ελλάδος	15,0%	22,9%
Ηπείρου	14,7%	22,6%
Αν. Μακεδονίας και Θράκης	14,1%	21,9%
Δυτικής Μακεδονίας	12,7%	20,4%
Στερεάς Ελλάδος	12,1%	19,6%
Κεντρικής Μακεδονίας	11,5%	19,0%
Θεσσαλίας	10,9%	18,3%
Ιονίων Νήσων	10,9%	18,2%
Αττικής	10,2%	17,4%
<i>Διασυνδεδεμένο Σύστημα</i>	<i>13,5%</i>	<i>16,7%</i>
<i>Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά</i>	<i>20,2%</i>	<i>23,8%</i>

Επενδύσεις σε *Φ/Β συστήματα* που υλοποιούνται τον Ιαν. 2009

Παρουσίαση του Ι.Ο.Β.Ε. στο 7ο Πανελ. Συν. Χημικής Μηχανικής, Πάτρα, 3-6-2009

Financial Returns to Exotic and Native Forest Plantations and Stands in the Americas by Capital Budgeting Criteria with a 8% Discount Rate, 2005

Country	Species	Net Present	Land	Annual	Benefit:	Internal
		Value (\$/ha)	Expectation Value (\$/ha)	Equivalent Value (\$/ha)	Cost Ratio	Rate of Return (%)
Argentina	<i>Pinus taeda</i> - Misiones	1148	1462	117	1.73	12.9
	<i>Pinus taeda</i> - Corrientes	370	471	38	1.42	10.5
	<i>E. grandis</i>	819	1241	99	1.77	13.8
	<i>Araucaria a.</i>	-169	-215	-12	0.85	7.2
	Native forest unmanaged	-97	-19	-11	-22	<0
	Native forest best mgt.	-91	-111	-9	0.47	1.7
Brazil	<i>Pinus taeda</i>	1870	2495	200	3.25	16.0
	<i>E. grandis</i>	3716	5427	434	4.99	22.7
	<i>E. dunnii</i>	1196	2872	230	2.31	22.9
	<i>Ilex p.</i>	1061	1976	158	1.41	19.0
	<i>Araucaria a.</i>	823	963	77	1.96	12.4
Chile	<i>Pinus radiata</i>	2729	3345	268	3.57	16.9
	<i>N. dombeyi</i>	1581	2012	161	2.82	13.6
	<i>N. nervosa</i>	792	1009	81	1.91	10.9
Uruguay	<i>Pinus taeda</i>	1634	2003	160	2.90	15.1
	<i>E. grandis</i>	2890	4081	327	5.15	21.9
	<i>E. globulus</i>	319	593	47	1.49	12.8
Subtropical Optimal	Native species	-113	-138	-11	0.25	3.6
	Optimal mgt					
U.S.A.	<i>Pinus taeda</i> planted	333	408	33	1.39	9.5
	<i>Pinus taeda</i> natural	-25	-31	-2	0.94	7.8
	<i>Pinus palustris</i>	-413	-507	-41	0.16	4.3
	Hardwood sp.	-270	-331	-27	0.14	3.6

Table 2. Timber Investment Mean Annual Increments from Tomberlin and Buongiorno (2001), and Sedjo (1983); Annual Internal Rates of Return (IRRs) for Forest Plantation Investments from Sedjo (2001)

Country / Species	Mean Annual Increment (m ³ /ha/yr)		Internal Rate of Return (%) Sedjo 2001	
	Tomberlin/ Buongiorno (2001)	Sedjo (1983)	Pulpwood	Sawtimber
U.S. South – <i>Pinus taeda</i>	10	11.9	12.0-13.9	12.4-14.1
U.S. Pacific Northwest – <i>Pseudotsuga menziesii</i>	Na		7.1-8.8	7.1-9.6
Brazil Central – <i>Eucalyptus sp.</i>	30-70	25.0	20.2	15.5
Brazil South – <i>Pinus taeda</i>	16	20.0	15.6	17.5
Chile – <i>Pinus radiata</i>	20-24	22.0	23.4	16.0-17.5
New Zealand – <i>Pinus radiata</i>	20-24	25.0	11.9	11.1-13.1
South Africa – <i>Pinus patula</i>	10-25	16.1	19.3	16.2-17.7
Europe – <i>Picea abies</i>	2.5	5.0	4.6	5.6

Πηγή: Cabbage et al. 2006, “Timber Investment Returns for Selected Plantations and Native Forests in South America and the Southern United States”

Ειδικό Χωροταξικό για τις Α.Π.Ε.

(άρθρο 17, Απόφ. 49828/12-11-2008, ΦΕΚ Β 24264)

Αιολικά Πάρκα

Δεν επιτρέπονται σε περιοχές:

- Περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης
- Υγρότοποι Ραμσάρ
- Αισθητικά δάση & Μνημεία Φύσης
- Οικότοποι προτεραιότητας
- Πυρήνες εθνικών δρυμών
- Σε Ζ.Ε.Π. (SPA) μόνο κατόπιν ορνιθολογικής μελέτης

*Μέγιστα ποσοστά κάλυψης ανά ΟΤΑ:
4 – 8 %*

Εκτιμάται ότι το 80% είναι εγκατεστημένο σε δάση / δασικές εκτάσεις (κυρίως υπαλπτικές περιοχές)

Φ/Β

Περιοχές αποκλεισμού:

Ό,τι ισχύει για τα αιολικά πάρκα εξαιρουμένων επιπλέον των **δασών** και επιτρεπόμενης της εγκατάστασης σε Ζ.Ε.Π. χωρίς ορνιθολογική μελέτη

Για τα Φ/Β δεν υπάρχει σαφής αναφορά για τη δυνατότητα εγκατάστασης **σε αναδασωτές εκτάσεις**

(ενδεχομένως το κριτήριο να σχετίζεται με το χαρακτήρα της έκτασης πριν από την κήρυξή της ως αναδασωτέα)

Ποιες εκτάσεις θεωρούνται δασικές;

Εγκύκλιος Μωραΐτη (σε ισχύ): δασικές θεωρούνται οι εκτάσεις που έχουν ποσοστό δασοκάλυψης μεταξύ 15 – 25%

Προβλήματα από την εφαρμογή:

1. Δεν διευκρινίζεται ο τρόπος διαχωρισμού των χορτολιβαδικών εκτάσεων (<15%) από τα “δασικά χορτολίβαδα” (κριτήριο: να περικλείονται από δάση/δασικές εκτάσεις;)
2. Δεν λαμβάνεται υπόψιν πλέον *το ύψος της βλάστησης* (π.χ. ένας χαμηλός θαμνώνας με 30% πυκνότητα χαρακτηρίζεται και θεωρείται ως δάσος)
3. Επειδή το ποσοστό δασοκάλυψης συνήθως εκτιμάται αδρομερώς (και μόνο με τη διαδικασία των Πράξεων Χαρακτηρισμού), πρακτικά *ελάχιστες εκτάσεις* μπορούν να χαρακτηρισθούν ως δασικές, μη περικλειόμενες από δάση

 Τα αυστηρά ή και αντι-επιστημονικά κριτήρια μπορεί να οδηγήσουν σε αντίθετα αποτελέσματα (αποχαρακτηρισμό εκτάσεων)

Τα κριτήρια χαρακτηρισμού του *Καν. 2153/2003*:

1. *Για δάσος* (αθροιστικά): ελάχιστη έκταση 0,5 ha, ύψος βλάστησης 5 m*, πλάτος 20 m, ελάχιστη δασοκάλυψη: 10%
2. *Για τη δασική έκταση*: όσες εκτάσεις δεν καλύπτουν ένα τουλάχιστον από τα παραπάνω, με περιθώριο ελάχιστης δασοκάλυψης το 5% (ισχύει η ελάχιστη έκταση 0,5 ha)

*εν δυνάμει ύψος βλάστησης

Ο Συνταγματικός Ορισμός της έννοιας του δάσους / δασικής έκτασης

(τροποποίηση παρ. 1 & 2 του άρθρου 3 ν. 998/79 με το ν. 3818/2010)

Παράγραφος 1

« Ως δάσος ή δασικό οικοσύστημα νοείται το οργανικό σύνολο άγριων φυτών με ξυλώδη κορμό πάνω στην αναγκαία επιφάνεια του εδάφους, τα οποία, μαζί με την εκεί συνυπάρχουσα χλωρίδα και πανίδα, αποτελούν μέσω της αμοιβαίας αλληλεξάρτησης και αλληλοεπίδρασης τους, ιδιαίτερη βιοκοινότητα (δασοβιοκοινότητα) και ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον (δασογενές).

Παράγραφος 2

« Δασική έκταση υπάρχει όταν στο παραπάνω σύνολο η άγρια ξυλώδης βλάστηση, υψηλή ή θαμνώδης, είναι αραιά»

Από τους παραπάνω ορισμούς, στη βάση των οποίων εκδόθηκε η εγκύκλιος Μωραΐτη, προκύπτει:

1. Το ύψος της βλάστησης λαμβάνεται (προφανώς) υπόψιν στον χαρακτηρισμό μιας έκτασης ως δάσους. Αυτό προκύπτει ευθέως από την απαίτηση ύπαρξης “δασογενούς” περιβάλλοντος
2. Ο αρχικός ορισμός του ν.998/79 προέβλεπε επίσης “οιωνδήποτε διαστάσεων και ηλικίας”, περιλαμβάνοντας, ορθά, στα δάση νεοφυτείες, πυκνοφυτείες ή χαμηλά δέντρα στα πρώτα στάδια ανάπτυξης
3. Εάν η πυκνότητα είναι το μόνο κριτήριο για τον χαρακτηρισμό μιας έκτασης ως δασικής, τότε πλεονάζει η διευκρίνιση “υψηλή ή θαμνώδης” δασική βλάστηση
4. Η ελάχιστη έκταση των **700 m²** είναι μάλλον αυθαίρετη και θα έπρεπε να ισχύει για τις δασικές εκτάσεις (π.χ. σε μεμονωμένη έκταση 1 στρ. μερικά πεύκα δεν τεκμηριώνουν έκταση δάσους)

“Το δάσος από τα ξύλα του καίγεται...”

Ο συνταγματικός ορισμός του δάσους είναι ελλιπής (λόγω στατικότητας στο χρόνο), ενώ είναι αντιεπισημονική η διάκριση δάσους και “δασικής έκτασης”, με την προοπτική του διαφορετικού βαθμού προστασίας

Οι “δασικές εκτάσεις” είναι υποβαθμισμένα δασικά οικοσυστήματα και χρήζουν απόλυτης προστασίας, ιδίως τα δάση αειφύλλων πλατυφύλλων και τα υπαλπικά λιβάδια (υδρονομική λειτουργία)

Με ποια κριτήρια θα γίνονται οι επιτρεπτές επεμβάσεις στα δασικά οικοσυστήματα;

Και από άποψη δηλαδή εννοιολογικού περιεχομένου, αυτό που αποκλήθηκε «δασική έκταση»:

- είτε είναι γη η οποία ανήκει στο δάσος, που αναφέρεται στο δάσος, είναι δηλαδή έκταση δάσους,
- είτε είναι γη η οποία προέρχεται από το δάσος, είναι δηλ. γη επί της οποίας υπήρχε στο παρελθόν δάσος, που λειτούργησε επί της γης αυτής επί πολλά χρόνια..

Η δυναμική των δασικών οικοσυστημάτων (βιογεωκοινοτήτων) -

- Οι μορφές διαχρονικής εξέλιξης αυτών

Τα δασικά οικοσυστήματα παρουσιάζουν μια συνεχή μεταβολή της δομής και της λειτουργίας τους συναρτήσει του χρόνου (Ντάφης 1986). Η μεταβολή αυτή είναι το αθροιστικό αποτέλεσμα των εξής δύο ειδικότερων μεταβολών (συναρτήσει του χρόνου):

- μεταβολών στην βιοκοινότητα («δυναμική της βιοκοινότητας») με τη μορφή:
  - της «εξέλιξης» και
  - της «διαδοχής») και
- μεταβολών στην γεωκοινότητα (βιότοπο)

Δασολόγιο ή Δασικοί Χάρτες;

- Οι Δασικοί Χάρτες οριοθέτουν τα δασικά οικοσυστήματα ενιαία έναντι των “χορτολιβαδικών” και των λοιπών εκτάσεων
  - Δεν περιέχουν την απαραίτητη υποδομή τεκμηρίωσης των χαρακτηρισμών (πληροφορίες για ποσοστό κάλυψης, σύνθεση ειδών, μορφολογία εδάφους, γεωργική χρήση κ.λπ)
  - Ο χαρακτηρισμός της έκτασης έχει σημαντικές συνέπειες (π.χ. περιορισμός στην ιδιοκτησία) και απαιτεί πλήρη και ασφαλή τεκμηρίωση
  - Η χρήση των Γ.Σ.Π. επιτρέπει την καταγραφή, ταξινόμηση και αξιοποίηση τέτοιου είδους περιγραφικών πληροφοριών, οι οποίες συλλέγονται και αξιολογούνται (σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό) από τους συντάκτες των Δασικών Χαρτών, αλλά χάνονται, αφού δεν απαιτούνται (απώλεια πόρων)
  - Δεν τίθεται ζήτημα σημαντικού επιπλέον κόστους (το κόστος επικαιροποίησης της χαρτογράφησης των οικοτόπων του έργου που θα προκηρύξει η Κτηματολόγιο Α.Ε. είναι πολύ μικρότερο εκείνο της σύνταξης των Δασικών Χαρτών)
  - Οι τελευταίες μελέτες θα μπορούσαν να αφορούν τη σύνταξη Δασικών Χαρτών και Δασολογίου, παρέχοντας σημαντική βοήθεια στις Επιτροπές Αντιρρήσεων.
-
- η χαρτογράφηση από τις Δασικές Υπηρεσίες των επί μέρους λειτουργιών της δασικής γης με ταυτόχρονη ιεράρχηση αυτών

Δασική γη:

ένας όλο και περισσότερο βαλλόμενος περιβαλλοντικός στόχος

Κόστος εκπόνησης Δασικών Χαρτών / Δασολογίου / Πράξεων Χαρακτηρισμού

Δασικοί Χάρτες: από **1,66** ευρώ / στρ. το (προγράμματα περιόδου 1998-2004) σε 1,20 ευρώ / στρ (έτος 2008-2011) και σε 1,05 ευρώ σήμερα (πραγματικό: **0,60 - 0,80** ευρώ / στρ. με τις αναμενόμενες εκπτώσεις των Αναδόχων)

Πράξεις Χαρακτηρισμού: 41,60 ευρώ / στρ (εκτίμηση από Παλάσκας 2009)

Επικαιροποίηση Natura 2000 (σε κλίμακα 1:5.000): **0,11** ευρώ / στρ & **14,619** ευρώ / km (τιμολόγιο 2012)

Δασολόγιο: εκτίμηση για πραγματικό κόστος **0,80** ευρώ / στρ. (0,70 ευρώ/στρ κόστος σύνταξης δασοπονικού χάρτη σε κλ. 1:20.000, το οποίο ήδη υπόκειται σε εκπτώσεις Αναδόχων 40-50%)

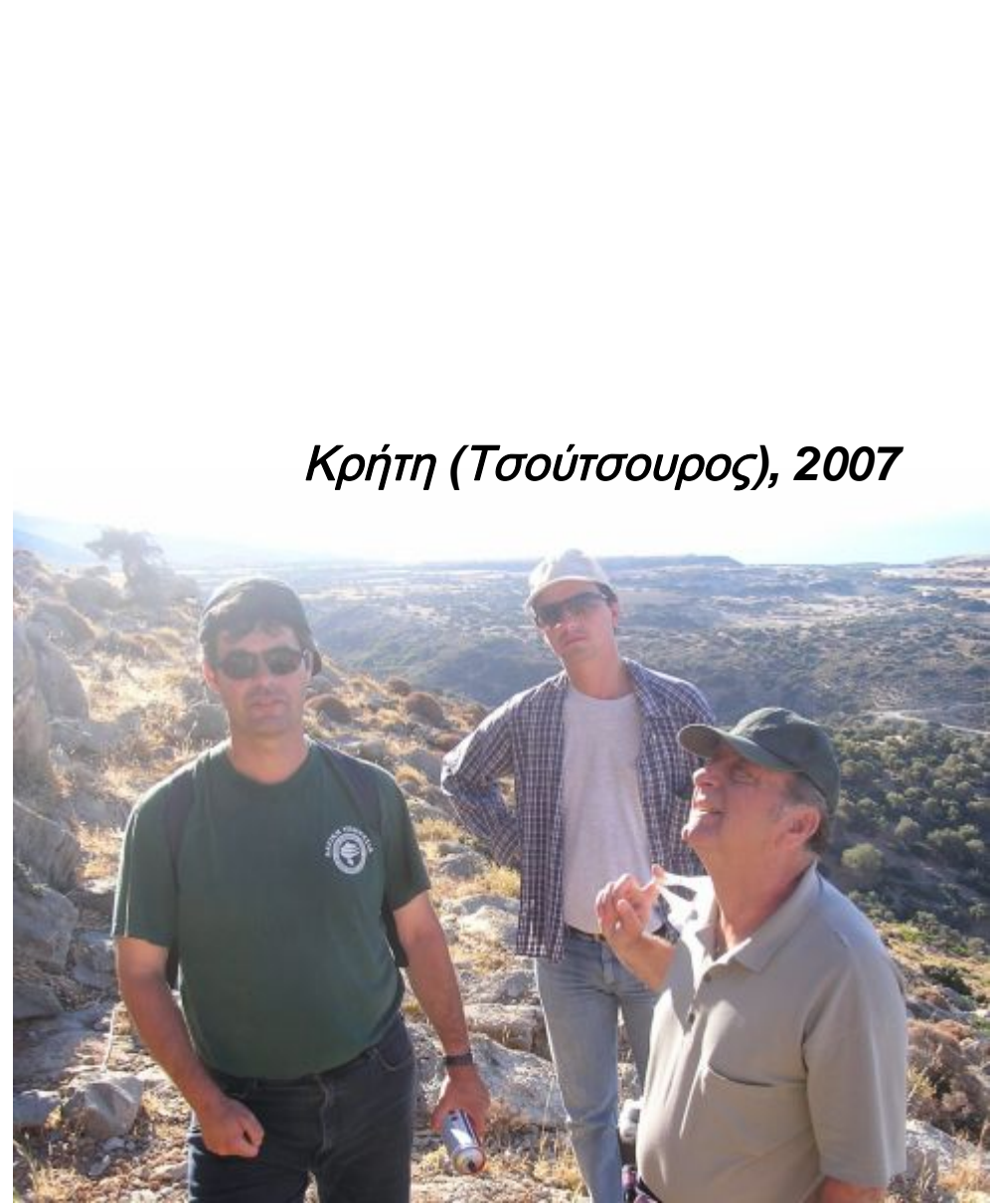
Σημαντική μείωση κόστους από τα έγχρωμα υπόβαθρα της Κτηματολόγιο Α.Ε. (διατίθενται δωρεάν από την Υπηρεσία Θέασης)

Αντί συμπερασμάτων

- Το Δασολόγιο είναι αναπτυξιακό έργο, που μπορεί να αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητες των Γεωγραφικών Βάσεων Δεδομένων
- Οι Δασικοί Χάρτες διασφαλίζουν την οριοθέτηση του δασικού χώρου νομοθετικά, χωρίς να παρέχουν στοιχεία για την επιστημονική και ορθή χωροθέτηση δημόσιων έργων ή επιτρεπτών επενδύσεων στο δασικό χώρο
- Είναι απαραίτητη η ταξινόμηση των δασικών οικοσυστημάτων με βάση τις λειτουργίες και τις υπηρεσίες που αυτά παρέχουν
- Με το Δασολόγιο θα είναι δυνατή η εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από μελλοντική αναθεώρηση του ορισμού του δάσους και της δασικής έκτασης (προς την κατεύθυνση του ευρωπαϊκού ορισμού ή αλλιώς, ανάλογα με τις μελλοντικές αντιλήψεις)
- Με το Δασολόγιο θα είναι δυνατή η εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβαλλοντικό ισοζύγιο, από επενδύσεις όπως των έργων Α.Π.Ε., ιδίως εν όψει της έντασης των πιέσεων λόγω της οικονομικής κρίσης και της κακώς νοούμενης (πράσινης) ανάπτυξης
- ... αλλά θα μπορέσουν να αναδειχθούν και εναλλακτικές επενδύσεις στην πραγματική πράσινη οικονομία, που σχετίζονται με την αρμονική ανάπτυξη της κτηνοτροφίας στον ορεινό δασικό χώρο, την αειφορική διαχείριση των φυσικών δασών, την εγκατάσταση φυτειών βιομάζας κ.ά.

Χάσια, 2004

Κρήτη (Τσούτσουρος), 2007

Περτούλι, 2005

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!